

INHOUD	WOORD VOORAF	5
	INHOUD	13
	UIT EEN OOGPUNT VAN ARTISTICITEIT	15
	Beginselverklaring van 1907 15 / invloeden van buitenaf op de fotografie 16 / impressionisme 16 / picturalisme en estheticisme 16 / weerslag daarop 17 / ontwikkeling van de portretfotografie in Nederland 17 / positieve en negatieve retouche 17 / tweeërlei reactie van Berssenbrugge op de traditionele portretfotografie 17 / Rotterdamse fotografen 18 / buitenlandse fotografen 18	
	EEN VEELBELOVEND KUNSTENAAR	19
	Geboorte Henri Berssenbrugge 19 / vader en moeder uit Duitsland 19 / Hannekemaaiers en Fijndockspoepen 19 / de Berssenbrüggens als kooplieden in textiel 19 / Willem Berssenbrügge en Lisette Warnken naar Rotterdam 19 / huwelijk en stichting van de firma W. Berssenbrügge-Warnken 20 / broers en zusters van Henri 20 / emigratie naar Amerika 20 / typering van Henri 21 / opleiding aan de Academie 21 / verblijf in Keulen 21 / zilveren medaille van de Academie 21 / als kunstschilder 21 / als decorateur 22 / invloed van de Jugendstil 22	
	KWIKZILVER OP EEN SCHOTELTJE	22
	In plaats van schilder fotograaf 22 / redenen van deze verandering 22 / samen met P. P. van Wulven (Héron) naar Tilburg 23 / behalve het stereotiepe portretwerk zoekend naar nieuwe vormen 24 / van Tilburg naar Rotterdam 24 / met de schilder G. C. Krol aan het Bosje 24 / beginselverklaring van 1907 alleen van Berssenbrugge 24 / eerste jaren in Rotterdam 24 / entree tot de kunstenaarswereld 24 / tentoonstelling in de Rotterdamsche Kring en de beoordeling van Bernard Canter 25 / mening van Adriaan Boer 25 / verhuizing naar de Mauritsweg 26 / huwelijk met Corry Alban 26 / geboorte Lisette en Hans 26 / oordeel van J. R. A. Schouten 27 / vertrek naar de Zeestraat, Den Haag 27 / in aanraking met de aanhangers van De Stijl 27 / andere contacten 27 / tarieven 27 / huwelijk met Jo Melis 27	
	DE MENS DENKT	28
	Plakboek 28 / nadere typering van Henri Berssenbrugge 28 / meer amateur dan beroepsfotograaf 29 / verhouding tot andere fotografen 29 / brief van Franz Ziegler 29 / vervolg typering 30 / technisch niet perfect 30 / assistenten 31 / toegepaste procédés 31	

14	<p>NIET DE MOOIE ZUIVERE IMITATIE</p> <p>Van naturalisme via impressionisme naar expressionisme 31 / modernisme 32 / M. J. B. Jungmann 32 / de taak van de fotograaf volgens Berssenbrugge 32 / ingrijpende wijziging in dit standpunt ± 1920 32</p> <p>EERBIED VOOR DEZE ZOEKER</p> <p>Begrippen fotografiek en Erwinofoto 33 / onderzoek A. Scheidegger naar de Erwinografie 33 / leerstellingen van Erwin Quedenfeldt 34 / principes van de Erwinografie 34 / verhouding van de Erwinofoto tot de gomdruk 34 / bemiddeling van A. Boer 34 / briefwisseling tussen Berssenbrugge en Quedenfeldt 34 / geschreven instructie van Quedenfeldt 35 / eerste bezoek van Quedenfeldt aan Den Haag 35 / aanvulling op het contract 35 / vervolg correspondentie 35 / tweede bezoek van Quedenfeldt 36 / lezingen van Quedenfeldt 36 / kritiek van A. Boer op Quedenfeldt 36 / andere volgingen van Quedenfeldt 36 / Berssenbrugges tentoonstelling in Kleykamp 37 / Nederlandse fotowereld verdeeld over zijn Erwinografie 37 / mening van 'Focus' 37 / van 'Bedrijfsfotografie' 37 / van B. F. Eilers 38 / van Francis Kramer 38 / van Ziegler 38 / van Boer 38 / en van Berssenbrugge zelf 39 / meer belangstelling voor de combinatiegomdruk 39</p> <p>NIET MEER SLAAF VAN DE TECHNIEK</p> <p>Verhouding tot De Stijl 39 / kubisme 39 / andere abstracte richtingen 39 / nieuwe zakelijkheid 40 / uitlatingen van Berssenbrugge over de nieuwe zakelijkheid en de kleurenfotografie 40 / beschouwingen van Luc Willink 40</p> <p>DE BESTE FOTOGRAAF DIE HOLLAND OOIT HAD</p> <p>Berssenbrugges zaak gaat achteruit 41 / beroerte 41 / Tweede Wereldoorlog 41 / dood van Hans 41 / opheffing van de zaak 42 / verhuizing naar Scheveningen 42 / Salomon van Gelder 42 / evacuatie naar Goirle 42 / activiteiten aldaar 42 / Pieke 42 / dood van Lisette 43 / aankoop van negatieven door het Rotterdamse Gemeentearchief 43 / eretentoonstelling in Eindhoven 43 / Leids Prentenkabinet verwerft een groot deel van het oeuvre 43 / Richard Polak 43 / andere kopers 44 / laatste bezoek aan Rotterdam 44 / overlijden 44 / begrafenis 44</p> <p>DE SCHILDER EN TEKENAAR IN HEM</p> <p>Beschouwing van J. J. Hens 45 / conclusies 45 / invloed van het ontbreken van de eigenlijke fotografische opleiding 45 / betekenis van de opleiding aan de Academie 45 / richtingen en stijlen 46 / geen school gemaakt</p>	31	<p>46 / wel pionier geweest 46 / beïnvloeding door anderen 46 / verschillen tussen de Rotterdamse en de Haagse fase 46</p> <p>ZOALS HET DE KUNSTZIN INGEEFT</p> <p>Verspreiding van het oeuvre 47 / criteria voor de keuze van de opgenomen foto's 47 / toelichting op de gereproduceerde foto's 48</p> <p>ILLUSTRATIES</p> <p>BIJLAGEN</p> <p>Erwinodruk von Dr. Erwin Quedenfeldt II</p> <p>Geraadpleegde personen en instellingen IV</p> <p>Herkomst van de illustraties V</p> <p>Litteratuur VI</p> <p>Bibliografische toelichtingen bij het Woord vooraf VII</p> <p>Naamregister VIII</p> <p>Colofon X</p>	47	53	II	IV	V	VI	VII	VIII	X
----	---	----	--	----	----	----	----	---	----	-----	------	---